2. INTERNATIONAL CANKAYA SCIENTIFIC STUDIES CONGRESS

September 28-29, 2023 / Ankara-TÜRKİYE

EDITOR

Assoc. Prof. Dr. Figen YARDIMCI

ISBN: 978-625-8254-28-0

https://www.izdas.org/cankaya

2. INTERNATIONAL CANKAYA SCIENTIFIC STUDIES CONGRESS

September 28-29, 2023 / Ankara-TÜRKİYE

THE PROCEEDINGS BOOK

EDITOR

Assoc. Prof. Dr. Figen YARDIMCI

All rights of this book belong to IKSAD. Without permission can't be duplicate or copied.
Authors are responsible both ethically and juridically
IKSAD Publications – 2023 ©
Issued: 15.10.2023
ISBN: 978-625-8254-28-0

Bu Kitabın Tüm Hakları IKSAD Yayınevi'ne aittir.
Yazarlar etik ve hukuki olarak eserlerden sorumludurlar.
IKSAD Yayınevi – 2023 ©
Yayın Tarihi: 15.10.2023
ISBN: 978-625-8254-28-0

CONGRESS ID

CONGRESS TITLE

2. INTERNATIONAL CANKAYA SCIENTIFIC STUDIES CONGRESS

DATE and PLACE

September 28-29, 2023 / Ankara-TÜRKİYE

ORGANIZATION

IKSAD INSTITUTE
iksadinstitute.org
iksad.org.tr
iksadyayinevi.com

COORDINATOR

Gönül EDEŞLER
Neslihan BALCI

NUMBER of ACCEPTED PAPERS - 415
NUMBER of REJECTED PAPERS - 35

PARTICIPANTS COUNTRY

Türkiye-196, Albania-3, Algeria-18, Azerbaijan-6, Bosnia and Herzegovina-1, China-2, England-1, Hungary-7, Filipinler-1, India-44, Indonesia-51, Iran-5, Kazakhstan-1, TRNC-1, Korea-1, Kosovo-2, Malaysia-5, Moldova-1, Morocco-14, Nigeria-27, Pakistan-16, Philippines-1, Romania-1, Serbia-1, Spain-1, Tunisia-1, Ukraine-2, United Arab Emirates-1, United Kingdom-2, Vietnam-2

CONGRESS ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK- Tekirdag Namık Kemal University
Prof. Dr. Guguli DUMBADZE- Batumi Shota Rustaveli University
Prof. Dr. Ebulfet PELENGOV - Azerbaijan State Pedagogical University
Prof. Dr. Ümran TÜRKYILMAZ- Ankara Hacı Bayram Veli University
Prof. Dr. Mahire HUSEYNOVA - Azerbaijan State Pedagogical University
Assoc. Prof. Dr. Ayşe ERKMEN- Gaziantep University
Assoc. Prof. Dr. Tülin KARTAL GÜNGÖR- Ankara Hacı Bayram Veli University
Dr. Etem İlhan ŞAHİN - Adana Alparslan Turkes Science and Technology University
Dr. Serkan GÜN- Siirt University
Dr. Hüseyin ERİŞ- Harran University
Dr. Hakan ÇETİNER- Gazi University
Dr. Bashir Ali SALEH- Al-Jabal Al-Gharbi University, Libya

SCIENCE AND ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA - Orleu National Development Institute
Prof. Dr. Necati DEMİR - Gazi University
Prof. Dr. Ebulfet PELENGOV - Azerbaijan Pedagogy University
Prof. Dr. Mustafa TALAS - Ömer Halisdemir University
Prof. Dr. Memet ŞAHİN - Gaziantep University
Assoc. Prof. Dr. Svitlana TARASOVA - V. N. Karazin Kharkiv National University
Dr. Froilan MOBO - Philippine Merchant Marine Academy
Assoc. Prof. Dr. Güray ALPAR- Institute of Strategic Thinking
Assoc. Prof. Dr. H.Burçin HENDEN ŞOLT - Zonguldak Bulent Ecevit University
Assoc. Prof. Dr. Ümit AYATA - Bayburt University
Assist. Prof. Dr. Murat KIRANŞAN - Gümüşhane University
Assist. Prof. Dr. Tayyip ÖZCAN - Erciyes University
Dr. Cavit POLAT - Iğdir University
Dr. Damezhan SADYKOVA - Kazakh Girls' State Pedagogical University
Dr. Mariam S. OLSSON - Labanise University
Dr. W.U. Yicheng - Minzu University
Dr. Ethem İlhan ŞAHİN - EGM
Dr. Mustafa Latif EMEK- İKSAD
Dr. Mohammed Shoaib KHAN - Pak Turkish Maarif School
Dr. Mehmet Emin KALGI - Çukurova University
Dr. Emin GİTMEZ - İnönü University
Dr. Sera İFLAZOĞLU - Middle East Technical University
Dr. N. Gamze YÖRÜK, Ph.D. - Kocaeli Food Control Laboratory
Dr. Osman OKUR - Namik Kemal University

2. INTERNATIONAL CANKAYA SCIENTIFIC STUDIES CONGRESS

September 28-29, 2023 / Ankara-TÜRKİYE

Meeting ID: 862 1528 3413
Passcode: 282928
https://us02web.zoom.us/j/86215283413?pwd=eGFSdzFZd0JkTFNnWUZ3dFlxOGdGZz09

Participant Countries: 29 countries

Türkiye, Albania, Algeria, Azerbaijan, Bosnia and Herzegovina, China, Hungary, India, Indonesia, Iran, Italy, Kazakhstan, TRNC, Korea, Kosovo, Malaysia, Moldova, Morocco, Nigeria, Pakistan, Philippines, Romania, Serbia, Spain, Tunisia, Ukraine, United Arab Emirates, United Kingdom, Vietnam

2. INTERNATIONAL CANKAYA SCIENTIFIC STUDIES CONGRESS
September 28-29, 2023 / Ankara-TÜRKİYE
(THE PROCEEDINGS BOOK)
https://www.izdas.org/cankaya

KAYSA AULIA VENANDA Hendri Hermawan ADİNUGRAHA	IMPLEMENTATION OF CREATIVE ECONOMY DEVELOPMENT PROGRAM IN THE CITY OF PEKALONGAN	1246
Faiz Ibni SABIL Muhammad SHULTHONI Hendri Hermawan ADİNUGRAHA	DEFINITION AND OBJECT OF STUDY OF ISLAMIC ECONOMIC PHILOSOPHY	1247
Serbest BİLİCİ	FISH BIODIVERSITY OF ULUDERE	1248
Fikriye Şeyma KAYA	ANALYSIS OF THE PHOTOVOLTAIC PARAMETERS OF THE Au/ChlorophyIL/n-GaP/Al DEVICE	1249-1250
Cennet YAMAN	THYMOL PRODUCTION USING BIOTECHNOLOGICAL METHODS	1251-1262
Cennet YAMAN Sevim ATMACA	ANTIFUNGAL EFFECT OF HYPERICUM HETEROPHYLLUM EXTRACTS ON FUSARIUM OXYSPORUM	1263-1269
Sefa ALTIKAT	DRONE USE IN AGRICULTURE SECTOR	1270-1276
Sefa ALTIKAT	CHANGE IN THE TÜRKİYE TRACTOR PARK	1277-1286
Harun ALPTEKİN Ramazan GÜRBÜZ	CRITICAL PERIOD FOR WEED CONTROL: A BIBLIOMETRIC ANALYSIS	1287-1307
Ramazan GÜRBÜZ Harun ALPTEKİN	EFFECTIVE WEED SEED CONTROL AT HARVEST: A CRUCIAL STRATEGY FOR REDUCING THE WEED SEED BANK	1308-1317
Tuncer ARSLAN Emine KÜÇÜKER Erdal AĞLAR	ROOTSTOCK STATUS IN PISTACHIO GROWING	1318-1324
Tuncer ARSLAN Emine KÜÇÜKER Erdal AĞLAR	STANDARD VARIETIES IN PISTACHIO GROWING	1325-1332
Ebru UZUNHİSARCIKLI	MECHANISMS of St. John Wort and IBUPROFEN RELATED to EGFR ACTIVATION DETECTION by WESTERN BLOTTING	1333-1334
M. Alp FURAN Gülistan GENLİ	EXPLORING THE SIGNIFICANCE OF CODED AND NON-CODING REGIONS IN THE CHLOROPLAST GENOME FOR PHYLOGENETIC STUDIES: A COMPARATIVE ANALYSIS	1335-1344
Mert KESKE H. Yılmaz KÜÇÜKÖNCÜ Begüm ÖZ	MUSIC TEACHERS' OPINIONS ON THE CONCEPT OF MUSICAL IDENTITY	1345-1356

Mert KESKE H. Yılmaz KÜÇÜKÖNCÜ Begüm ÖZ	MUSIC TEACHERS' VIEWS ON THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF MUSICAL IDENTITY	1357-1371
Oktay KÖSE	UNDERSTANDING A PAINTING THROUGH THE RELATIONSHIP BETWEEN 'SELLER AND BUYER' WITH HISTORICAL PERSPECTIVE THEORY	1372-1374
Ahmet Mutlu TERZİOĞLU	COMPARISON OF THE CURRENT TEACHING PROGRAMS OF MUSIC EDUCATION MAJORS WITH THE 2018 TEACHING PROGRAM	1375-1376
Ayşe YILDIRIM	ÇARDAK (YEŞİLOVA - BURDUR) VILLAGE FLAT WEAVES	1377-1387
Ayşe YILDIRIM	KOCAYAKA (YEŞİLOVA-BURDUR) VILLAGE PLAIN WEAVINGS	1388-1395
JAMES AKOJI	ADSORPTION STUDY OF RHODAMINE B ONTO GROUNDNUT SHELL ADSORBENT	1396
Umar Zahradeen	AGROMINING (INNOVATIVE RECOVERY OF METALS FROM METALLIFEROUS SOIL) THE PROMISING FUTURE FOR NIGERIA MINING SECTOR	1397
Shahbaz Ali Farkhanda Anjum Ayesha Batool	IMPACT OF CLIMATE CHANGE ON RURAL LIVELIHOOD	1398
Hina Shahid Farkhanda Anjum Ayesha Batool	OPPORTUNITIES OF GOAT-REARING AND POULTRY ENTREPRENEURSHIP AS SUSTAINABLE LIVELIHOOD ASSESTS OF RURAL POOR WOMEN	1399
S.JeevaPriya S.Vincent	PHOTOSYNTHETIC TRAITS OF RICE LANDRACES (ORYZA SATIVA L.) UNDER DROUGHT TOLERANCE	1400
Nguyen Nhut Quang	DRAG-AND-DROP PROGRAMMING APPLICATION AND SMART AGRICULTURE AND BIOLOGY EDUCATION IN THE ERA OF INDUSTRY 4.0	1401
Obembe, O.M.	EVALUATION OF EFFICACY OF MORINGA OLEIFERA LAM SEED POWDERS AND EXTRACTS AGAINST CALLOSOBRUCHUS MACULATUS FABRICIUS (COLEOPTERA: BRUCHIDAE) IN THE STORE	1402
Obiora Celestine Ugwu Prof. Chioma Asumputa Anosike Maduabuchi Raymond Okonkwo Ogbonna Raymond Offiah.	ANTISEIZURE AND ANTIOXIDANT PROPERTIES OF ETHANOL FRACTION OF AERIAL PART OF BORERRIA OCYMOIDES ON ISONIAZID-INDUCED SEIZURE IN RAT MODELS	1403

Session-3 / Hall-3
29.09.2023 / 14:00-16:00 (Ankara Local Time)
Moderator: Prof. Dr. Begüm ÖZ

Zoom Meeting ID: 862 1528 3413 / Zoom Passcode: 282928

AUTHOR(S)	AFFILIATION	TITLE
Mert KESKE H. Yılmaz KÜÇÜKÖNCÜ Begüm ÖZ	Canakkale University	MUSIC TEACHERS' OPINIONS ON THE CONCEPT OF MUSICAL IDENTITY
Mert KESKE H. Yılmaz KÜÇÜKÖNCÜ Begüm ÖZ	Canakkale University	MUSIC TEACHERS' VIEWS ON THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF MUSICAL IDENTITY
Oktay KÖSE	Süleyman Demirel University	UNDERSTANDING A PAINTING THROUGH THE RELATIONSHIP BETWEEN 'SELLER AND BUYER' WITH HISTORICAL PERSPECTIVE THEORY
Ahmet Mutlu TERZİOĞLU	Alanya Alaaddin Keykubat University	COMPARISON OF THE CURRENT TEACHING PROGRAMS OF MUSIC EDUCATION MAJORS WITH THE 2018 TEACHING PROGRAM
Ayşe YILDIRIM	Mehmet Akif Ersoy University	ÇARDAK (YEŞİLOVA - BURDUR) VILLAGE FLAT WEAVES
Ayşe YILDIRIM	Mehmet Akif Ersoy University	KOCAYAKA (YEŞİLOVA-BURDUR) VILLAGE PLAIN WEAVINGS

2. INTERNATIONAL CANKAYA SCIENTIFIC STUDIES CONGRESS
September 28-29, 2023 / Ankara-TÜRKİYE
WEB: https://www.izdas.org/cankaya
E-MAIL: bilgi@ankarakongresi.org

MÜZİKSEL KİMLİĞİN OLUŞUMU VE GELİŞİMİ ÜZERİNE MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Mert KESKE
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
ORCID: 0009-0005-2502-234X

Dr. Öğrt. Üyesi H. Yilmaz KÜÇÜKÖNCÜ
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
ORCID: 0000-0002-9313-1012

Prof. Dr. Begüm ÖZ
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
ORCID: 0000-0001-8346-7308

ÖZET
Müziksel kimlik, bireylerin müzikle kurduğu ilişkinin bir ürünü olarak ortaya çıkmaktadır. Müziksel kimliğin oluşumu ve gelişimi birçok etkiye bağlı olarak değişiklik gösterebilmektedir. Müzik öğretmenleri, bireylerin müziksel tercihleri ve kimlikleri üzerinde belirleyici rol oynayan ve müziksel kimliğin oluşum sürecini etkileyen; aile, kültürel miras, yaşanılan çevre, yaşantılar ve öğrenilen değerler gibi faktörleri en iyi gözlemleyen kişilerdir. Bu nedenlerle müzik öğretmenlerinin, müziksel kimlik kavramının oluşumu ve gelişimine ilişkin görüşlerinin alınması, müziksel kimliğin karmaşık ve çok yönlü oluşum sürecine öğretmenlerin perspektifinden yaklaşılması açısından oldukça önem taşımaktadır. Bu çerçevede yapılan araştırma, ortaokullardaki müzik öğretmenlerinin müziksel kimliğin oluşumu ve gelişimi hakkındaki görüşlerinin belirlenmesini amaçlamaktadır. Araştırma, nitel bir yaklaşımla yapılmış olup olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Çalışma, Aydın, Çanakkale, Denizli ve İzmir illerinde görev yapan 26 ortaokul müzik öğretmeni ile yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Veriler, MAXQDA programıyla içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Müziksel kimliğin oluşumuna katkı sağlayan etkenler ve faktörlere dair müzik öğretmenlerinin görüşleri, özellikle *çevre* etrafında yoğunlaşmıştır. Ayrıca, bireysel farklılıkların da oldukça önemli bir etken olduğu görülmüştür. Müziksel kimliğin gelişimi konusunda ise müzik öğretmenlerinin çoğunlukla *eğitimsel* ve *bireysel* temalar üzerinde durdukları belirlenmiştir. Sonuç olarak, müziksel kimliğin oluşumu ve gelişiminin belirli temalar etrafında şekillendiği, özellikle bireysel farklılıkların önemli bir rol oynadığı görülmektedir. Bu araştırma, müzik eğitimi alanında müziksel kimlik kavramının daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayabilir ve müzik alanına değerli bilgiler sunabilir.

* Bu çalışma Dr. Öğrt. Üyesi H. Yılmaz Küçüköncü danışmanlığında yürütülen "Öğrencilerin müziksel kimliklerinin oluşmasında 2018 ortaokul müzik dersi öğretim programının hedef ve uygulama etkinliklerinin etkileri" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müziksel kimlik, Müziksel Kimliğin Oluşumu, Müziksel Kimliğin Gelişimi, Müzik öğretmeni.

MUSIC TEACHERS' VIEWS ON THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF MUSICAL IDENTITY

ABSTRACT

Musical identity emerges as a product of the relationship that individuals establish with music. The formation and development of musical identity can vary depending on many influences. Music teachers play a decisive role in the musical preferences and identities of individuals and affect the formation process of musical identity; They are the people who best observe factors such as family, cultural heritage, living environment, experiences, and values learned. For these reasons, it is very important to get the opinions of music teachers on the formation and development of the concept of musical identity, in terms of approaching the complex and multifaceted formation process of musical identity from the perspective of teachers. In this context, the research aims to determine the views of music teachers in secondary schools about the formation and development of musical identity. The research was conducted with a qualitative approach and the phenomenology pattern was used. The study was carried out through semi-structured interviews with 26 secondary school music teachers working in Aydın, Çanakkale, Denizli, and İzmir. The data were analyzed by content analysis method with the MAXQDA program. Music teachers' views on the factors and factors that contribute to the formation of musical identity are especially concentrated around the environment. In addition, individual differences were found to be a very important factor. As for the development of musical identity, it was determined that music teachers mostly focused on educational and individual themes. In conclusion, it is seen that the formation and development of musical identity are shaped around certain themes, especially individual differences play an important role. This research can contribute to a better understanding of the concept of musical identity in the field of music education and can provide valuable information to the field of music.

* This study was produced from the master's thesis titled "The effects of the goals and application activities of the 2018 secondary school music course curriculum on the formation of students' musical identities", which was carried out under the supervision of was conducted by Dr. Öğrt. Üyesi H. Yılmaz Küçüköncü.

Keywords: Musical identity, Formation of Musical Identity, Development of Musical Identity, Music teacher.

GİRİŞ

Müziksel Kimliğin Oluşma ve Gelişme Paradigmaları

Müzik ve kimlik etrafında oluşan meselelerin kökeninde kültürün yer aldığını dile getiren Abdurrezzak (2018), kültürün, kimliği belirleyen önemli bir unsur olduğunu belirtmektedir. İlgili literatürde, kimliğin etkilendiği alanlardan biri olan *kültür kavramı* açıklanırken kültürel kimlik teriminin sıkça kullanıldığı görülmektedir. Mora (2008) kültürel kimlik fikrinin, öznelerin kimlik anlayışını belirlemekte kullanılan özelliklerden (din, cinsiyet milliyet vs.) ortaya çıktığını dile getirmektedir. Jensen ve diğerleri (2011) müziksel kimliği de kapsayan kültürel kimlik kavramını, kişinin "kendisini tanımladığı" kültürler arasında yaptığı seçimler olarak belirtmektedir. Özmenteş (2010) ise, müziksel kimlik kavramının, bir kişinin, kendisinde bulunan müziksel niteliklere atfen geliştirdiği algılar toplamı olarak tanımlanabileceğini söylemektedir.

Kültürel kimliğin alt kategorisi olan müziksel kimlik; bireyin sahip olduğu ve hayatı boyunca üstünde taşıyacağı kimliğinin bir bölümüdür. Müziksel kimlik, belirli faktörlere bağlı olarak bireyin hayatında önemli etkiler yaratabilmektedir.

Yapılan literatür taramasından elde edilen sonuçlara göre bu faktörler; *bireysel farklılıklar*, *sosyokültürel çevre* ve *eğitim* olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu üç unsur, müziksel kimliğin oluşum ve gelişim sürecinde birbirleriyle oldukça etkileşim içindedir.

Bireysel Farklılıklar

Her bireyin öğrenme biçimi, hızı ve öğrendiklerini uygulamaya dökmesi farklılıklar gösterebilmektedir. Öğrenmeye ilişkin bireysel farklılıklar bazen belli bir nedene (örn., engel tanısı, yetersiz yaşantı ya da olumsuz yaşam koşulları gibi) bağlı olabilirken bazen de herhangi bir nedene bağlı olmayabilir (Diken ve Batu, 2015: 2). MEB (2018) bireylerin hem başkaları hem de kendi içindeki özellikleri ile farklı olduğunu ve bu farkların çevresel, kalıtımsal ve kültürel faktörlerden kaynaklandığını söylemiştir. Bunlara örnek olarak; ebeveynlerin müzikle ilgilenmesi, genetik yatkınlık veya o toplumun müziksel kimliği verilebilir.

Güvenç'e (1995) göre karşıtlıklar, kimlik bilincine kaynak olmaktadır. Farklılıkların ortaya koyulması, başarılı bir kimlik ve toplumda bir yer edinebilmek için oldukça önemli olabilmektedir. Aynı zamanda Macdonald (2002: 15) müziksel kimliklerin, diğer insanlarla "karşılaştırmalar" yapılarak inşa edildiğini söylemektedir. Karşılaştırmalar, bireysel farklılıkları görmede bir araç olarak kullanılabilir. Toplumların sağlıklı olmalarını kimlik uyumlarına bakarak ölçen Güvenç (1995) insanların, farklılıklarını özgürce paylaşıp ifade edebilecek çevreye sahip olmasını, sağlıklı bir toplumun işareti olarak görmektedir. Sağır ve Öztürk (2014) aynı müzik tarzına sahip bireylerin daha kolay anlaştığını; farklı müzik tarzına sahip kişilerin ise sosyal anlamda bir iletişim kopukluğu yaşadığını gözlemlemektedir. Buradan, müziksel kimliğin bir parçası olan müzik tercihinin, toplumda yer edinebilmek için kullanıldığı sonucu çıkarılabilir. Artemiz (2010) müzik tercihinin bir bireyden diğerine farklılık gösterme sebepleri arasında; cinsiyet, sosyoekonomik düzey, müzik eğitimi, sosyal öğrenme, model alma, müzik yeteneği, kişilik özellikleri ve bunun gibi faktörler olabileceğini söylemektedir.

Dinleme, söyleme veya çalma gibi müziksel kimliği oluşturup geliştiren müziksel davranış biçimleri, birçok faktörden etkilenerek her bireyde farklı düzeyde ve hızda gelişim gösterebilir. Bu davranış biçimlerinden bir diğeri olan ve ilgili literatürde sıkça bahsi geçen müzik yeteneği konusuna değinmek yerine olacaktır. McPherson vd. (2012) başarılı müzisyenlerin gizemli bir şekilde yetenekli olmak yerine çalışkan bireyler olduğunu savunmuştur. Doğuştan geldiği düşünülen müzik yeteneğinin, aslında çalışkan olmanın bir ürünü olduğu, disiplinli olarak ulaşılabileceği anlaşılmalıdır. Çünkü bireyin, kendisi hakkındaki düşünceleri davranışlarını elbette etkileyecektir. Aynı zamanda McPherson vd. öğrencilerin müzikal anlamda ilerlemesini *motivasyon*, *tutum* ve *sosyal etkileşimler* gibi tamamen bireye bağlı davranış biçimleriyle alakalı görmüş ve bu unsurların oldukça interaktif rollere sahip olduğunu vurgulamıştır. Müziksel kimlik gelişiminde bireysel farklılıkların, sağlıklı bir kimlik gelişimi için oldukça önemli olduğu görülmektedir.

Eğitim

Eğitim, müziksel kimliğin oluşma ve gelişme paradigmalarında önemli bir konuma sahiptir. Uçan (2018) eğitimi, bilinçli, amaçlı ve istendik bir kültürlenme, kültürleme ve kültürleşme süreci olarak tanımlamaktadır. Bir bireyin istendik, kasıtlı ve yapıcı bir şekilde müziksel kimlik gelişimi, öncelikle okullardaki müzik eğitimi ile sağlanmaktadır. Uçan (2018: 2) müzik eğitimini, "bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma, bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme süreci" olduğunu söylemektedir.

Müzik eğitimi için geliştirilen ve kullanılan programlar, öğrenciye geniş bir yaklaşımla dinleme çalma, söyleme ve müziksel tercih etme gibi müziğin en temel davranış şekillerini öğretmeyi hedeflemektedir. Bu hedefleri en güvenilir bir şekilde başarıya ulaştırabilmek için kullanılan birtakım gelişim ilkeler bulunmaktadır. Eğitimde kullanılan programlar, insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dikkat edilerek geliştirilmektedir. Gelişimin herhangi bir yaşta durmadığı ilkesi ile her yaş dönemin gelişimsel özelliklerine uygun şekilde hazırlanır ve hiçbir birey diğerine benzer şekilde gelişim göstermediği için programın amaç ve kazanımlarının, öğretmen tarafından, sınıfta farklı öğretim yöntemleri ve uygulamalarıyla gerçekleştirilmesi beklenmektedir (MEB, 2018). Sanat eğitminin en önemli kollarından olan ve bireyselliğin ön plana çıktığı müzik eğitiminde, bu gelişimsel özelliklere dikkat etmek oldukça önemlidir.

Aristoteles'e (1975) göre müzik Platon'da olduğu gibi, eğitim aracı, eğitimin bir bölümü ve ruhsal arınma yoluyla kişiliğin oluşmasında önemli bir etkendir. Platon (1975) ise erdemli bir insan yetiştirmenin yolunun müzik eğitiminden geçtiğini, söz, ritim ve makamın birleşmesinden oluşan müziğin etki gücünün çok fazla olduğunu belirtir. Çağdaş dünyada bu durumun değiştiğini savunan Attali (2014: 125) ise müziğin artık kutsallık ve gösteri ihtiyacından öte bir "kimlik ihtiyacına" dönüştüğünü söylemektedir.

Müziksel anlamda bir kimlik ihtiyacı, istendik ve kasıtlı şekilde örgün eğitim ile sağlanabilir. Örgün eğitim sürecine kadar olan müziksel yaşantılar, örgün eğitim sürecinde genel müzik eğitimi süreci olarak adlandırılan yaşantıları ve deneyimleri başlatır. Örgün eğitime kadar olan ki süreçte olumlu ve olumsuz biçimde etkilenebilen müziksel kimlik, genel örgün müzik eğitimi süreciyle istedik biçimde, genellikle olumlu şekilde yapılanarak gelişimini sürdürür. Küçüköncü (2021) genel müzik eğitiminin, dünyada her insanın yeteneğine bakmadan bir müzik eğitiminden geçirilmesi, müzik kültürünün gelişmesi, yaygınlaştırılması ve çağdaşlaşması açısından gerekli olduğunu söylemektedir.

Hargreaves vd. (2017) yaptıkları araştırmada eğitim kurumları ve özellikle okulların, çocukların gelişen müziksel kimlikleri üzerinde güçlü bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur. Örgün eğitimin gerçekleştiği okullar, öğrencilere kimlik gelişimi için birçok imkân sağlamaktadır. Okul, bireysel farklılıkların görülmesine ve gösterilmesine fırsat vererek çocukların başarılı bir kimlik gelişimini desteklemekte; işlenen derslerle parçası olunan toplumun ve dünyanın kültürel zenginliğini kavramaktadırlar. Okul, aynı zamanda öğrencilerin, birbirleriyle etkileşimde bulunarak sosyalleşebilecekleri bir sosyal çevre yaratmaktadır.

Sağer ve İmik (2008) araştırmalarında, bireylerin eğitim seviyesindeki artışın, sanatsal etkinliklere para ayırmak yönünde paralellik gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Eğitimin, sanatsal etkinliklerin takdiri açısından önemini vurgulamadan geçmek yanlış olacaktır. Festival veya konser gibi etkinlikler, bireylerin kendi müziksel kimlik özelliklerine göre başkalarını bulmasına ve bir sosyal çevre oluşturmasına öncülük edebilir.

Müziksel kimliğin oluşup gelişmesinde müzik, bir alan olarak müzik eğitiminin kazanımları yönüyle amaç; diğer alanların öğretiminde ise araç olarak kullanılır. Harflerin öğretiminde öğretici çocuk şarkılarının kullanılması buna örnek gösterilebilir Müzik eğitimi çerçevesinde, bireye kazandırılması hedeflenen her bilgi, beceri, tutum ve davranış müziksel kimliğin parçalarını oluşturmaktadır ve bundan dolayı müzik eğitiminin hedefi, temelde özgün, nitelikli bir müziksel kimlik kazandırmaktır.

Sosyokültürel Çevre

Hem toplumsal hem de kültürel çevreyi içine alan sosyokültürel çevre, müziksel kimlik gelişimi bağlamında oldukça önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Çevre bağlamında toplum ve kültür birbirlerinden ayrı düşünülemezler.

İnsanın olduğu yerde toplumlar, toplumların olduğu yerde kültürler doğal olarak oluşmaktadır. Arslantaş (2008) kültürel değişme ya da etkileşimin insan üzerindeki etkilerini toplumsal yaşamın her alanında görmenin mümkün olabildiğini söylemektedir. Bu kültürel değişim ve etkileşimlerin en popüler alanlarından biri müziktir. Kabataş (2017) bir toplumun yaşadığı olayların, kültürün bir parçası olan müziğe yansıdığını dile getirmektedir. Küçüköncü ve Aytemur (2020) sosyokültürel bir alan olarak müziğin; bireylerin, toplumların ve tarihsel süreçlerin karakteristik özelliklerini taşıdığı ve yansıdığını söylemektedir. Buradan müziğin, toplumdan ve o toplumun kültüründen etkilendiği çıkarımı yapılabilir. Müziğin insanlar için anlam ve öneminin Şenel (2014: 220) tarafından "*sosyal koşulların etkisi göz önüne alınmadan*" anlaşılamayacağı öne sürülmektedir. Bu sosyal koşullar her toplumda farklılık göstermektedir. Buna örnek olarak, Abdurrezzak (2018) sosyokültürel gelişmişlik düzeyinin, toplumların duyuş, düşünüş ve algı yapısındaki değişimlerin etkenlerinden biri olduğunu dolayısıyla gelişmişlik seviyesindeki değişim ile paralel olarak belli bir kimliğe sahiplik durumunun da aynı oranda ortaya çıktığını savunmaktadır. Buradan müziksel kimliğin oluşumu ve gelişimi sırasında, sosyokültürel gelişmişlik düzeyinin öneminin altı çizilebilir.

Kültürün önemli alanlarından biri olan müziğin sosyalleştirici gücünün, temelde iki farklı kimlik düzeyini ifade ettiğini söyleyen Sağır ve Öztürk (2015) onları şöyle açıklamıştır: Birincisi, küreselleşen dünyada evrensel olan müzik kodları üzerinden kurulan birliktelik ve tanımlamalardır. Aynı sanatçıları dinleyen uzaktaki insanlar için sınırların kalktığı ve ortak bir alanda soyut olarak sosyalleştikleri görülür. Buna bağlı olarak Ratka (2018) ortak ilgilere sahip insanların, sanal bir ortam olan internette aktif olmalarının, gerçek hayattaki topluluklarda bulunan ortak davranışlara yol açacağını ve böylece gruba özgü bir kimlik oluşturulacağını söylemiştir. İkincisi ise yerel kültür içerisinde değişmeden kalan veya yeni biçimlerle ortaya çıkan müzik kodlarıdır ki bu kodlar ise farklı bir sosyalleştirme aracı olarak müziğin, kimlikler üzerindeki etkisini göstermektedir.

Sosyokültürel çevrenin bir parçası olan ailenin, çocukların müziksel kimlik gelişiminde oldukça hayati önemi vardır. Bununla ilgili olarak Gordon (2001) çocukların, dokuz yaşına gelene kadar müzik yeteneği kazanma potansiyelinin daha yüksek olduğunu; erken yaşlarda çevresel faktörlerin, çocuğa daha sağlam ve güçlü bir müzikal kimlik kazandıracağını söylemiştir. Benzer bir yaklaşımla Hargreaves vd. (2002) erken bir aşamada kendini 'müzisyen olmayan' olarak tanımlamanın, çocuğun gerçek müzikal yeteneğinden bağımsız olarak bu tür gelişmeleri engelleyebileceğinin altını çizmiştir. Buradan, ilk tanıştığımız çevre olan ailenin, kimlik oluşum ve gelişiminde belirleyici bir faktör olarak karşımıza çıktığı söylenebilir.

Müziğin sosyal hayattaki rolü, sosyokültürel değişimlere bağlı olarak kendini sıkça ve sürekli yenilenerek göstermektedir. Örneğin, belirli bir müzik grubu veya türüyle bağdaştırılan simge, şekil veya saç stili gibi öğeler, o müzik tarzını dinleyin insanların bir araya gelmesini kolaylaştıran bir araç olarak kullanılmaktadır. Abdurrezzak (2018) tarafından müzik türlerinin getirdiği birtakım kurallar arasında belli başlı giyim şekli, saç stili ve aksesuarlar, diğerlerine karşı kimlik oluşturmanın bir diğer şekli olarak yorumlanmaktadır. Belirtilen sosyokültürel değişimleri toplumun her alanında görmek mümkündür.

Sağer ve İmik (2008) yaptıkları araştırmada, bireylerin günlük hayatlarında düzenli olarak müzik dinlemek için zaman ayırdığını ve bunun alt tabakaya doğru inildikçe azalma ve düzensiz bir hal alma eğilimi gösterdiği sonucuna ulaşmaktadır. Bu durum, toplumlarda müzik dinleme davranışının, toplumun ekonomisi, refah düzeyi veya eğitim gibi başka unsurlarla da ilişkilendirilebileceğini göstermektedir.

"Müzik, inançlarımız ve davranışlarımız üzerinde daha derin bir etkinin yanı sıra kısa vadeli, geçici etkilere de sahip olabilir. Farklı durumlarda farklı müzik türleriyle uğraştığımız seviyelerin sürekliliğini düşünmek belki de yararlıdır. Bir mağazada veya restoranda çalınan arka plan müziği bizi o kadar düşük bir seviyede meşgul edebilir ki, bunun farkında değiliz; ancak bunun bile, örneğin harcama davranışlarımız üzerinde güçlü bir etkisi olduğu söylenebilir" (Macdonald, 2002: 1).

Müziğin, küreselleşen dünyada çok hızlı gelişim göstermesi, kimlikleri etkileme gücünde değişikliklere yol açmıştır. Müzikal olan veya olmayan etkenlerin, beğeniyle ilişkisini irdeleyen çalışmalara değinen Erdal (2009: 190-191), "North ve Hargreaves'ın yaptıkları bir araştırmada, özellikle pop müzik sanatçılarının sahnede gösterdikleri çekici fiziksel hareketlerin izleyici üzerinde belirgin bir etkisi olduğunu saptadıklarını" söylemektedir.

Görece modern dünyanın bir parçası olan konser ya da festival gibi müziksel etkinlikler, sadece müzikle alakalı olmaktan çıkmakta; insanları etkileme olanağına sahip her unsuru kullanmaktadır. Modern dünya ile müzik stüdyoları artık evimizdeki telefona kadar küçülmüş durumdadır. Bu durumun getirdiği bir sonuç olarak ortaya çıkan sayısız yeni müzik grubu, türü veya çalgısı, insanları etkileyebilmek adına farklı yollar denemeye çalışmaktadır. Sosyokültürel çevrenin, küreselleşen dünyada ne kadar hızlı değişebildiğini hatırlamak müziksel kimlik oluşum ve gelişimini anlamak için önemli görülmektedir.

Her gün bir öncekinden daha hızlı gelişen dünya, her alanda olduğu gibi müzik alanına da sayısız değişim getirmiştir. Uçan (2018), baş döndürücü bir hızla gelişen iletişim araçlarıyla sağlanıp sunulan müziklerin, bireysel ve toplumsal müzik yaşamında köklü değişikliklere yol açtığını söylemiştir. Bu hızlanmadan kaynaklanan sorunlara değinen Işıktaş ve Tanar (2015) sanat için yapılmaya çalışılan eserlerin günümüz arz–talep ilişkisine yansıdığını, eserlerin estetik bir ihtiyaçtan çok popüler olana hizmet etmesiyle birlikte bu ürünün alıcısı olan bireyin özgün kimliğini oluşturmasını zorlaştırdığından bahsetmiştir. Aynı zamanda Işıktaş ve Tanar (2015: 37) tüketimin temel önemde olduğu toplumda, sanatın tüketilebildiği ölçüde değerlendirilmeye başlandığını, böylelikle sanatın bir sanayiye dönüştüğünü ve "*müziğin, bu sanayinin en önemli alt kollarından biri haline geldiğini*" dile getirmiştir. Sanatın sanayileşmesi, nitelik yerine para amacı ile eserlerin ortaya çıkması kültürel anlamda da bozulmaya yol açabilir ve bu durum bireysel ve toplumsal kimlik gelişimi açısından birçok olumsuzluk getirebilir.

Geçmişten günümüze müzik, insanlığı her zaman ve her koşulda etkilemiş ve etkilemektedir ve aynı zamanda toplumlarla birlikte büyüleyici bir çeşitlilikle gelişim göstermiştir. Kabile toplumlarından metropollere kadar, müzik, her yerde var olmuştur. Bu kadar iç içe olduğumuz bir olgu olduğuna göre müziğin gerek toplumsal gerekse kültürel boyutta kimliklerimizi etkilediğini söylenebilir.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Müziksel kimliğin oluşumu ve gelişimi üzerine müzik öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yapılan bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseniyle yapılmıştır. Olgubilim deseni, bir fenomenin bireylerin ya da belli bir grubun, deneyimleri açısından tanımlanmasıdır (Christensen vd., 2020: 409). Bu araştırmanın fenomeni "müziksel kimlik" kavramıdır. Bu kavramın müzik öğretmenlerinin deneyimleri ve algıları kapsamında betimleyici analiz yöntemiyle derinlemesine irdelenmesi yöntemiyle araştırma sorularına cevap aranmıştır. Veri toplama tekniği olarak açık uçlu sorular sorularak konu hakkında derinlemesine görüşler elde edilir. Görüşlerde yer alan ifadelerin analizi sonrası elde edilen bulgularla birlikte katılımcılara ait destekleyici ifadelerin verilmesi doğrulamada önemli bir faktördür (Aytemur, 2022: 239).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'de Aydın, Denizli, Çanakkale ve İzmir illerinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı devlet ve özel ortaokullarda görev yapan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 26 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenler "K1", "K2", …, "K26" olarak kodlanmıştır.

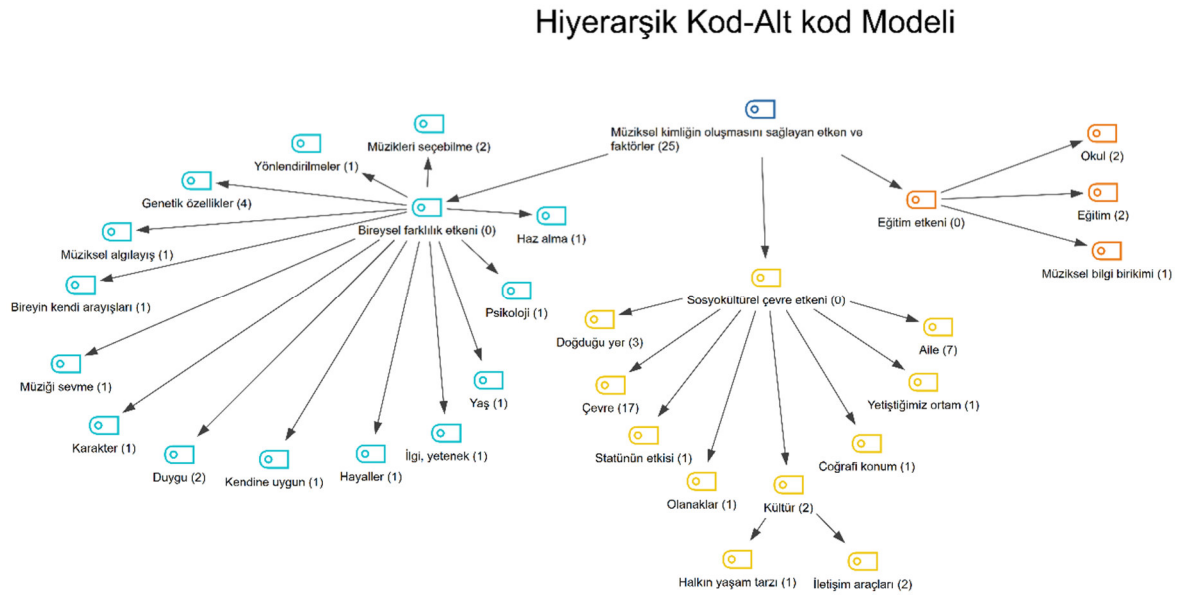
Verilerin Toplanması ve Analizi

Görüşme formunun çalışma grubuna uygulanması 2021-2022 eğitim-öğretim yılı Temmuz-Ağustos aylarında gerçekleştirilmiştir. Covid-19 salgınının yaratmış olduğu pandemi süreci ve ulaşılabilirlik dolayısıyla görüşme formu çalışma grubuna internet üzerinden Google Forms uygulaması ile ulaştırılmıştır. Katılımcı müzik öğretmenlerine, görüşme formuna cevap vermeden önce gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır. Bu araştırmadan elde edilen veriler tematik analiz ve içerik analiz yöntemi ile betimlenmiştir. Araştırmada, ilk olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen veriler Excel programına aktarılmıştır. Ardından, Excel programındaki veriler, MAXQDA 2022 programına işlenmiştir. Veriler dikkatli şekilde okunarak tema ve kodlar oluşturulmuştur. Bulgular anlamlandırılarak yorumlanmış ve şekillerle desteklenmiştir.

BULGULAR

Müziksel Kimliğin Oluşmasını Sağlayan Etken ve Faktörler

Şekil 1'de "Müziksel Kimliğin Oluşmasını Sağlayan Etken ve Faktörler"e ait hiyerarşik kod-alt kod modeli yer almaktadır.

Şekil 1. Müziksel kimliğin oluşmasını sağlayan etken ve faktörlere ait hiyerarşik kod- alt kod modeli

Şekil 1'de yer alan "Müziksel Kimliğin Oluşmasını Sağlayan Etken ve Faktörler" teması kapsamında, katılımcıların ifadelerinin 60 kod ile 3 kategori altında toplandıkları görülmektedir. Bunlar, *Sosyokültürel çevre etkeni (36), Bireysel farklılık etkeni (19) ve Eğitim etkeni (5)* olarak karşımıza çıkmaktadır.

Müziksel kimliğin oluşmasını sağlayan etken ve faktörlere ilişkin görüşlerden oluşan kategoriler incelendiğinde kodların yoğun olarak *Sosyokültürel çevre etkeni (36)* kategorisi altında yer aldığı görülmektedir.

Sosyokültürel Çevre Etkeni Teması

Sosyokültürel çevre etkeni teması altındaki öğretmen görüşlerinin toplamda 36 kodlu belgede yer aldığı görülmektedir. Bu kodlu belgelerden elde edilen kategoriler ise; *Çevre (17), Aile (7), Doğduğu yer (3), Kültür (2), Yetiştiğimiz ortam (1), Coğrafi konum (1), Statünün etkisi (1) ve Olanaklar (1)* olmak üzere 8 alt kategoride; *kültür* ise 2 alt kategoride *İletişim araçları (2) ve Halkın yaşam tarzı (1)* olarak 2 alt kategoride toplanmaktadır.

Kodlardan oluşan örnekler bire bir alıntıların sunulmasıyla verilmiştir. Bu kodlarla ilgili katılımcıların ifadeleri şöyledir:

Çevre

"Doğduğumuz çevre." (K8), "Bence yaşadığım çevre ve olanaklar kimliğin oluşmasında çok etkili." (K12), "Müziksel kimlik önce aile sonra çevrede oluşur." (K15), "Yetiştiğimiz ortam, çevre etkilidir." (K16), "Yaşadığı çevre, sosyal çevre dış faktör olarak etkilidir." (K17), "Çevre etkisiyle edindiklerimiz bizi müzikle daha iç içe ya da daha uzak kılabilir." (K21), "Gelişim süreçlerinde bireyin yetiştiği ortam (aile, arkadaş çevresi, mahalle) bu duruma etki edebilir." (K22).

Aile

"Ailesel veya çevresel faktörler." (K7), "Müzik içerisinde büyümenin çok önemli olduğunu düşünüyorum." (K9), "Doğduğu yer, aile" (K14), "Müziksel kimlik önce aile sonra çevrede oluşur." (K15), "Gelişim süreçlerinde bireyin yetiştiği ortam (aile, arkadaş çevresi, mahalle)" (K22).

Doğduğu Yer

"Doğduğumuz çevre kültürel şekillenmemizi sağladığı gibi bizim müzik kimliğimizin oluşmasında da önemlidir." (K8), "Bebeklikten itibaren duyduğumuz dinlediğimiz tüm tarzlar bizim ilerideki müziksel kimliğimizi belirler." (K15).

Kültür

"İçinde bulunduğu kültür, sosyoekonomik çevresi gibi etmenler müziksel kimliğin oluşmasına etki eder." (K20).

İletişim Araçları

"İletişim araçları (TV, radyo, internet vd.)" (K5), "Sosyal medya, radyo, televizyon" (K24).

Katılımcıların ifadelerine göre müziksel kimliğin oluşmasını sağlayan etken ve faktörler konusunda, müzik öğretmenlerinin ifadeleri, baskın bir şekilde *çevre* etrafında toplanmıştır. Buradan, müziksel kimliğin oluşmasında çevrenin büyük bir öneme sahip olduğu söylenebilir. Diğer baskın kodların *Aile* ve *Doğduğu yer* olması bu durumu destekler niteliktedir.

Bireysel Farklılık Etkeni Teması

Bireysel farklılık etkeni teması altındaki öğretmen görüşlerinin toplamda 19 kodlu belgede yer aldığı görülmektedir. Bu kodlu belgelerden elde edilen kategoriler ise; *Genetik özellikler (4), Müzikleri seçebilme (2), Duygu (2),* İlgi, *Yetenek (1), Müziği sevme (1), Karakter (1), Yönlendirilmeler (1), Kendine uygun (1), Bireyin kendi arayışları (1), Hayaller (1), Müziksel algılayış (1), Haz alma (1), Psikoloji (1)* ve *yaş (1)* olmak üzere 14 alt kategoride toplanmıştır.

Kodlardan oluşan örnekler bire bir alıntıların sunulmasıyla verilmiştir. Bu kodlarla ilgili katılımcıların ifadeleri şöyledir:

Genetik özellikler
"Genetik özelliklerle birlikte sosyal çevre ve statünün etkisi çok büyüktür." (K4), "Genetik faktörlerin dışında müzik içerisinde büyümenin çok önemli olduğunu düşünüyorum." (K9), "Genetik yatkınlık." (K19).

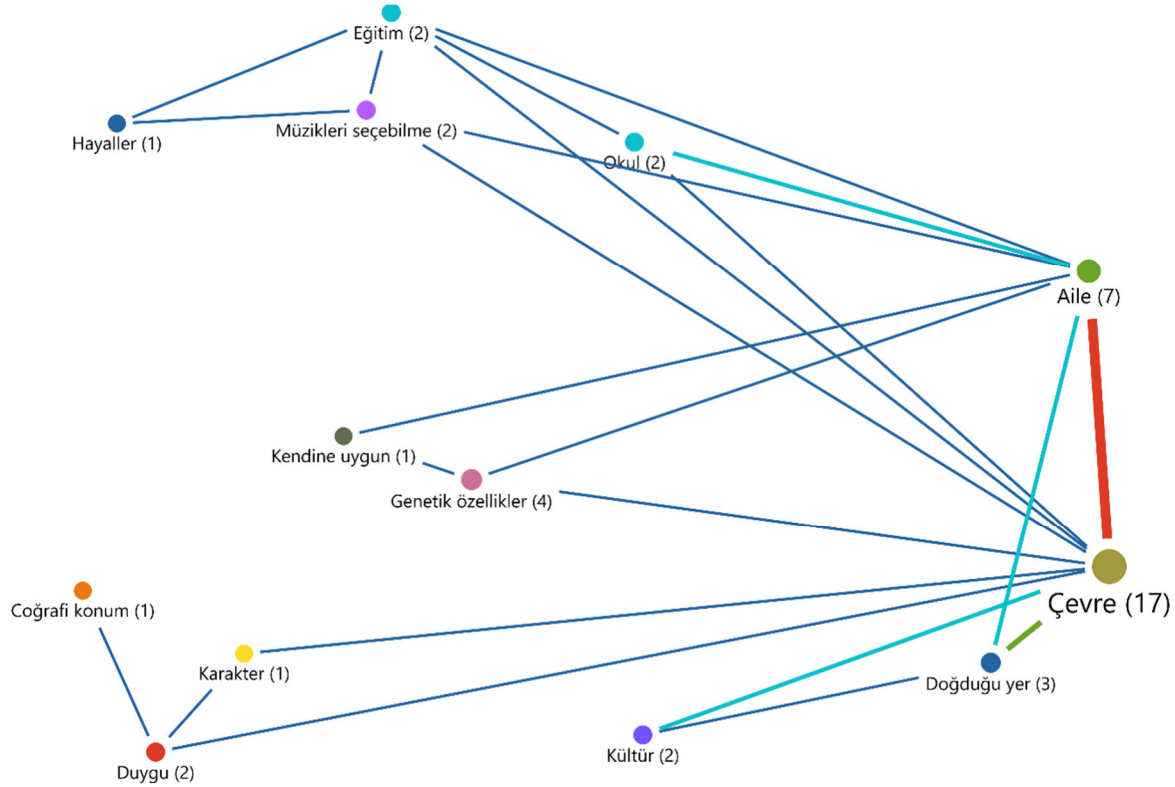
Müzikleri seçebilme
"Kendinde en güçlü hisleri uyandıran müzikleri seçebilme" (K22).

Duygu
"Kişinin duygu durumları." (K17), "Duygu bu konuda önceliklidir." (K3).
Katılımcıların ifadeleri incelendiğinde, ikinci baskın temanın ise *Bireysel farklılık etkeni* çıkması, müzik öğretmenlerinden elde edilen önceki verilerle tutarlılık göstermektedir.

Eğitim Etkeni Teması
Eğitim etkeni teması altındaki öğretmen görüşlerinin toplamda 5 kodlu belgede yer aldığı görülmektedir. Bu kodlu belgelerden elde edilen kategoriler ise; *Okul (2), Eğitim (2) ve Müziksel bilgi birikim (1)* olmak üzere 3 alt kategoride toplanmıştır.
Kodlardan oluşan örnekler bire bir alıntıların sunulmasıyla verilmiştir. Bu kodlarla ilgili katılımcıların ifadeleri şöyledir:

Okul
"Okul, aile, çevre, iletişim araçları (TV, radyo, internet vd.) ve yaş kişinin müzik kimliğini oluşturur." (K5).

Eğitim
"Eğitimim, dinlediğim eserler, hayallerim etkilidir." (K18).
Görüşler incelendiğinde, müziksel kimliğin oluşmasını sağlayan etken ve faktörlere ait müzik öğretmenlerinin ifadelerinin, eğitim etkeni teması altında en az çıkmış olması sosyokültürel çevre ve bireysel farklılıklar etkenlerine göre düşük düzeyde etkiye sahip olduğu söylenebilir.

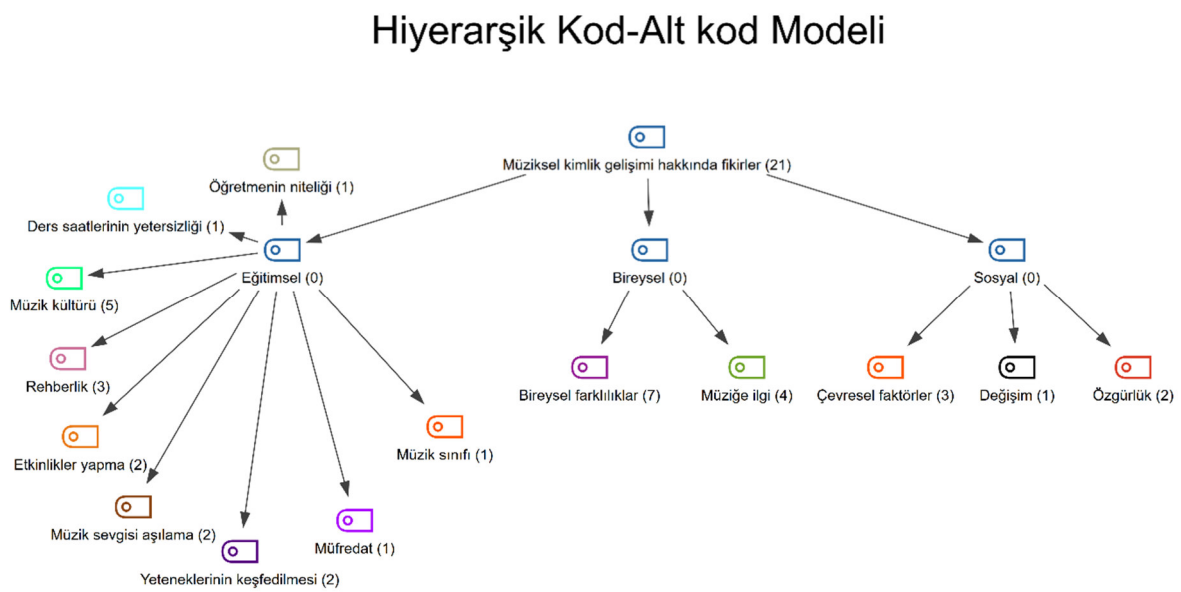

Şekil 2. Müziksel kimliğin oluşmasını sağlayan etkenlere ait kod haritası

Şekil 2'de görüldüğü üzere müziksel kimliğin oluşmasını sağlayan etken ve faktörlere ait en güçlü ilişki, *Çevre* ve *Aile* kodları arasındadır. Buradan, müziksel kimliğin oluşmasında genel olarak çevrenin büyük bir etkisi olduğu söylenebilir. Bu iki kodun arasındaki güçlü ilişki kırmızı çizgi ile gösterilmiştir. Ek olarak, *Doğduğu yer* kodunun *Çevre* ve *Aile* kodlarının yakınında olması, çevrenin etkisini destekler niteliktedir. *Coğrafi konum, Duygu, Karakter, Hayaller, Eğitim, Kendine uygun, Genetik özellikler* ve *Müzikleri seçebilme* kodlarının müziksel kimliğin oluşumunda zayıf bir ilişki içinde olduğu anlaşılmaktadır. Bu kodların arasındaki *Eğitim* kodunun, diğer kodlarla boyutlu bir bağlantı içinde olduğu gözden kaçmamalıdır. Buradan, eğitimin müziksel kimlik gelişiminde orta düzeyde etkili olduğu savunulabilir. Bir alt düzeyde görülen *Kültür* ve *Okul* kodlarının orta düzeyde etkiye sahip olduğu yorumu yapılabilir. Bu bağlantılar, açık mavi renk ile belirtilmiştir. *Kendine uygun* ve *Genetik özellikler* kodları birbirleriyle yakından ilişkilidir. Bununla birlikte, farklı kategorilerde olmalarına rağmen *Coğrafi konum, Duygu* ve *Karakter* kodları ile *Hayaller, Müzikleri seçebilme ve Eğitim* kodlarının kendi aralarında birbirleri ile yakından ilişkili olduğu görülmektedir.

Müziksel Kimlik Gelişimi Hakkındaki Görüşler

Şekil 3'te müziksel kimlik gelişimi hakkında fikirlere ait hiyerarşik kod- alt kod modeli yer almaktadır.

Şekil 3. Müziksel kimlik gelişimi hakkında fikirlere ait hiyerarşik kod- alt kod modeli

Şekil 3'te "Müziksel Kimlik Gelişimi Hakkındaki Fikirler" teması kapsamında, katılımcıların ifadeleri 35 kod ile 3 kategori altında toplanmıştır. Bunlar, *Eğitimsel (18), Bireysel (11) ve Sosyal (6)* olarak görülmektedir.

Müziksel kimlik gelişimi hakkındaki fikirlere ait görüşlerden oluşan kategoriler incelendiğinde kodların çoğunluğu *Eğitimsel (18)* teması üzerinde durduğu görülmektedir.

Eğitimsel Teması

Eğitimsel teması altındaki öğretmen görüşlerinin toplamda 18 kodlu belgede yer aldığı görülmektedir. Bu kodlu belgelerden elde edilen kategoriler ise; *Müzik kültürü (5), Rehberlik (3), Etkinlikler yapma (2), Müzik sevgisi aşılama (2), Yeteneklerin keşfedilmesi (2), Ders saatlerinin yetersizliği (1), Öğretmenin niteliği (1), Müfredat (1) ve Müzik sınıfı (1)* olarak 9 alt kategoride görülmektedir.

Kodlardan oluşan örnekler bire bir alıntıların sunulmasıyla verilmiştir. Bu kodlarla ilgili katılımcıların ifadeleri şöyledir:

Müzik Kültürü

"Dinledikleri müziklerin türlerini ve tarihsel gelişimlerini bilmelerinin önemine inanıyorum, ayrıca kaliteli eserlere yönlenmeleri sanatsal zenginliği olan eserleri benimsemelerinin de müziksel kimliklerinin oluşmasında olumlu sonuçları olacağını düşünüyorum." (K13), "Dersine girdiğim bazı sınıflarda daha önce hiç Türk halk müziği ve Türk sanat müziği eserleri dinlememiş öğrencilerim varken bir süre sonra ön yargılarını kırarak diğer müzik tarzlarına da şans vermeye başlıyorlar." (K17), "Müzik kültürü gelişirse müziksel kimlik de oturaklı olur." (K22), "Genel anlamda tüm müzik türleri ve örnekleri hakkında bilgi sahibi edindirmeye çalışmaktayım." (K26).

Rehberlik
"En önemlisi eğitmenin eli hep öğrencinin üzerinde olmalı fakat bunu öğrenciye fazla yansıtmamalı ve sıkmamalıdır." (K4), "Biz eğitimcilerin görevi, öğrencilere farklı seçenekler sunup bunlardan kendilerine ait hissettikleri bir müziksel kimlik oluşturmalarını sağlamaya yardımcı olmaktır." (K14), "Öğretmen rol modeldir." (K25).

Etkinlikler Yapma
"Sık sık keyif alacağı etkinlikler düzenlenmesi gerektiğini, etkinlik düzenlerken öğrencinin kısmen serbest bırakılması gerektiğini düşünüyorum."(K4), "Öğretmenin zengin etkinlikleriyle çocukların müziksel kimliklerinin geliştirilmesi çok önemlidir." (K11).

Yeteneklerin keşfedilmesi
"Kişisel düşüncem, genetiği yatkın olup yeteneği olan çocuklara en azından şehirlere birkaç müzik laboratuvar kurulup yeteneklerinin keşfedilmesi gerektiği yönündedir." (K9), "Sınıf ortamında maalesef ortaöğretim öğrencileri müzikal yetenekleri sınandığında çok çabuk demoralize oluyorlar ve sonuçta müzik dersinden ve müzikten soğuyorlar buna çok dikkat etmek gerekir ki müzik yapan çocuklar olsun." (K19)

Müzik Sevgisi Aşılama
"Müziğin farkı pencerelerini de göstermeye çalışırım." (K15), Öğrencilere tüm yönleri ile müzik sevgisi aşılamak ve kendi müzikal kimliklerini kendilerinin oluşturmasına imkân tanımak gerekir. (K5).
Katılımcıların ifadeleri incelendiğinde, öğretmenlerin genel olarak müziksel kimlikle ilgili fikirlerinin eğitimle yakından ilişkili olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin eğitim faktörünü etkili bulmasından, öğrencilerin sahip oldukları iyi ya da kötü özelliklere ek olarak, nitelikli bir müziksel kimlik kazanmaları için önemli olduğunu düşündükleri yorumu yapılabilir.

Bireysel Teması
Bireysel teması altındaki öğretmen görüşlerinin toplamda 11 kodlu belgede yer aldığı görülmektedir. Bu kodlu belgelerden elde edilen kategoriler ise; *Bireysel farklılıklar (7)* ve *Müziğe ilgi (4)* olarak 2 alt kategoriden oluşmaktadır.
Kodlardan oluşan örnekler bire bir alıntıların sunulmasıyla verilmiştir. Bu kodlarla ilgili katılımcıların ifadeleri şöyledir:

Bireysel farklılıklar
"Kimseyi kalıplara sokmak doğru değil." (K5), "Genetiği yatkın olup yeteneği olan çocuklar." (K9), "Öğrencilerin istek ve arzuları yönünde hareket edersek tabi ki güzel bir gelişme sağlanıyor ama katı bir çerçeveye sokmaya çalışırsak bundan güzel bir sonuç alamıyorum." (K12), "Kendilerine ait hissettikleri bir müziksel kimlik oluşturmalarını sağlama." (K14), "Öğrencilerimin bireysel müziksel kimlik değişimleri farklı olmakla birlikte genel olarak olumlu gelişim göstermektedir." (K24).

Müziğe ilgi
"Müzikle ilgili ortam ve derslerdeki davranışlarına bakarak." (K2), "Öğrencinin müziğe gerçekten ilgisi varsa bu durum eğitmen için de öğrenci içinde daha zevkli hale gelecektir." (K4), "Seçerek, araştırarak, kaliteli ve kalitesizi ayırt ederek dinlemeyi öğrenen birey oturmuş bir müzik kültürü ve müziksel kimliğe sahip olur." (K22).

Katılımcıların ifadelerine göre öğretmenlerin müziksel kimlikle ilgili fikirleri doğrultusunda, bireysel temasını ikinci düzeyde etkili gördükleri anlaşılmaktadır. Buradan öğretmenlerin, müziksel kimlik oluşturma ve geliştirme sürecinde, öğrencilerin müzikle olan ilişkisine sıkça değindikleri ve her öğrenciye aynı yaklaşımın işe yaramayacağını düşündükleri görülmüştür.

Sosyal Teması

Sosyal teması altındaki öğretmen görüşlerinin toplamda 6 kodlu belgede yer aldığı görülmektedir. Bu kodlu belgelerden elde edilen kategoriler ise; *Çevresel faktörler (3), Özgürlük (2)* ve *Değişim (1)* olarak 3 alt kategoride toplanmıştır.

Kodlardan oluşan örnekler bire bir alıntıların sunulmasıyla verilmiştir. Bu kodlarla ilgili katılımcıların ifadeleri şöyledir:

Çevresel faktörler

"Müziksel kimliklerin kesinlikle coğrafya ve çevreyle ilgili olduğunu düşünüyorum." (K6), "Öğrenciler önce aileden sonra da akranlarından etkilenerek müziksel kimliklerini belirliyorlar." (K15), "Beğeninin temelleri ailede daha sonra ilkokulda atılmaktadır." (K25).

Özgürlük

"Öğrencinin kısmen serbest bırakılması gerektiğini düşünüyorum." (K4).

Katılımcıların ifadeleri incelendiğinde, öğretmenlerin müziksel kimlik konusundaki fikirleri az düzeyde sosyal temasında toplanmaktadır. Öğretmenlerin bu fikirleri; öğrencilerin eğitim sürecine kadar oluşturup geliştirmiş oldukları müziksel kimliklerinin, iyi bir eğitim ve bireysel farklılıklar çerçevesinde nitelikli bir hal alacağı düşüncesine dayalı olduğu söylenebilir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Müzik öğretmenleri, müziksel kimliğin oluşumunu açıklarken, bireysellikten ziyade sosyokültürel etmenlere vurgu yapmışlardır. Bu yaklaşım, müziksel kimliğin tanımı ve oluşumuna etki eden faktörlerin birbirlerine benzemek zorunda olmadığı sonucunu doğurmaktadır. Müziksel kimliğin gelişimi konusunda ise öğretmenler, genellikle eğitimsel faktörlerin önemine odaklanmışlardır. Bu durum, çevresel etkilerin ve bireysel farklılıkların da önemli olduğunu kabul etmelerine rağmen, eğitim kadar etkili olmadığını düşünmelerine yol açmıştır.

ÖNERİLER

1. Müzik öğretmenleri, öğrencilerin müziksel kimliklerini daha iyi anlamak ve analiz edebilmek adına ders dışı etkinlikleri daha sık yapılabilir.
2. Müzik öğretmenleri, öğrencilerin müziksel kimlik gelişim süreçlerini daha iyi görebilmek adına, süreç içinde ve belirli aralıklarla öğrencilere bu konuda form doldurtabilir.
3. Benzer bir çalışma, ilkokul ve lise düzeylerinde yapılarak konu ile alakalı daha kapsamlı bilgiler elde edilebilir.

KAYNAKÇA

Abdurrezzak, A. (2018). "Üretim ve Tüketim Kültürü Açısından Müzik Kimliğinin Psiko-Sosyal ve Mitolojik Temelleri*". Folklor Akademi Dergisi*, *1*(2), 186-206.

Aristotales, (1975). *Politika.* Mete Tuncay (Çev.) Remzi kitabevi: İstanbul

Arslantaş, H. A. (2008). "Kültür–kişilik ve kimlik". *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 105-112.

Artemiz, B. (2010). *Ergenlerin farklı müzik türlerine ilişkin ilgileri ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi.* Yüksek lisans tezi, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Attali, J. (2014). *Gürültüden Müziğe*. Gülüş Gülcügil Türkmen (çev.) Ayrıntı Yayınları: İstanbul.

Aytemur, B. (2022). "Müzik Araştırmalarında Nitel Veri Analizi." Y. S. Şen, Y. Şen., Şevki, Ö.A. (Ed.) *Müzik Araştırmalarında Bilimsel Yöntem ve Yaklaşımlar*. (s. 233-263). Nobel yayınevi: Ankara.

Aytemur, B., Küçüköncü H. Y. (2020). "Temel eğitim sürecinde ilkokul müzik eğitimi". Y. Şen, Ü. S. Şen (Ed.), *Sınıf eğitiminde müzik eğitimi*. (s. 67-86). Nobel Yayınevi: Ankara.

Christensen, L. B., Johnson, R. B., Turner, L.A. (2020). *Araştırma Yöntemleri Desen ve Analiz.* A. Aypay (çev. ve ed.). Anı. (Orijinal çalışma 2014 yılında yayımlanmıştır.)

Diken. İ.H., Batu, S. (2015). "Kaynaştırmaya giriş". İbrahim, H.D. (Ed.) *İlköğretimde kaynaştırma,* (s. 2-23), Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.

Kabataş, M. (2017). "Boyutsal Açıdan Müzik". *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *9*(18), 10-34.

Küçüköncü, H. Y. (2021) *Genel Müzik Kültürü ve Müzik Öğretimi.* Efil yayınevi: Ankara.

MacDonald, R. A., Hargreaves, D. J., & Miell, D. (Eds.). (2002). "What Are Musical İdentities, And Why Are They İmportant?". *Musical identities.* (s. 1-21) Oxford University Press: New York.

McPherson, G. E., Davidson, J. W., & Faulkner, R. (2012). *Music in our lives: Rethinking Musical Ability, Development And Identity.* Oxford University Press: New York.

MEB (2018) *Müzik dersi öğretim programı*. Erişim: 2 Haziran 2021 http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=357.

Mora, N. (2008). "Medya ve kültürel kimlik". *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. *5*(1), 1-14.

Erdal, B. (2010). "Müzik tercihi ve kişilik ilişkisi". *Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *33*(2), 188-196.

Gordon, E. E., (2001), *Music Aptitude And Related Tests.* GIA Publications: Chicago.

Güvenç, B. (1995). *Kültür ve Eğitim.* Gündoğan yayınları: Ankara.

Işıktaş, B. & Tanar, M. (2015). "Kimlik oluşumu sürecinde popüler müziğin etkisi". *Istanbul Journal of Sociological Studies*, 0 (51), 31-49. DOI: 10.18368/IU/sk.42141.

Jensen, L. A., Arnett, J. J., & McKenzie, J. (2011). "Globalization and cultural identity developments in adolescence and emerging adulthood". Schwartz, S. J., Luyckx, K., & Vignoles, V. L. (Eds.), *Handbook of identity theory and research*, 285-301, Springer Publishing: New York.

Özmenteş, G. (2010). "Müziksel Kimlik Gelişiminde Güdüsel ve Sosyal Psikolojik Etkenler". 18. *EAS Kongresi* 26- 29 Nisan 2010, Bolu 370-380.

Özmenteş, G. (2014). "Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin müzik özyeterlikleri, benlik saygıları ve bireysel özellikleri arasındaki ilişkiler". *Eğitim ve Bilim. 39*(171), 138-152.

Platon, (1975). *Devlet.* Sabahattin Eyüboğlu ve M. Ali Cimcoz (Çev.) Kültür yayınları: İstanbul.

Ratka, A. (2018). *Exploring identities in online music fandoms: How identities formed in online fan communities affect real life identities.* Honors College Theses, Pace University.

Sağer, T., & İmik, Ü., (2008). "Müziksel beğenide sosyal statünün rolü". *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *1*(24), 273-292.

Sağır, A., & Öztürk, B. (2015). "Sosyolojik Bağlamda Müzik ve Kimlik: Karabük Üniversitesi Örneği". Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8(2), 121-154.

Şenel, O. (2014). "Müzik Tercihinin Karmaşık Arka Planı". *Journal of International Social Research, 7*(30), 213-227.

Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi.* Arkadaş yayınevi: Ankara.

Certificate
of participation

This certificate is presented to

Begüm ÖZ

in oral and technical presentation, recognition and appreciation of research contributions to
2nd INTERNATIONAL CANKAYA SCIENTIFIC STUDIES CONGRESS
held on September 28-29, 2023 / Ankara, Türkiye
with the paper entitled

MUSIC TEACHERS' VIEWS ON THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF MUSICAL IDENTITY

Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK
Head of Congress

www.izdas.org